

Hostal de Guardiola

Guardiola de Berguedà

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Al Collet d'Eina
Emplaçament: Sota un revolt de l'antiga C-1411 al pk. 96,5 prop del pont vell i sota el castell de Guardiola
Alçada: 697,4

Coordenades:

Latitud: 42.21574
Longitud: 1.86996
UTM Est (X): 406729
UTM Nord (Y): 4674348

Classificació

Número de fitxa: 08099-116
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Modern
Segle: XV-XIX
Estat de conservació: Regular
Notes de conservació: En ruïnes i cobert de vegetació. Va quedar molt afectat per la construcció de la carretera C.1411 a principi del segle XX.
Protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Pública
Titular: Generalitat de Catalunya. Servei de Política Territorial i obres públiques

Fitxes associades:

[Molí de Guardiola](#)

Autor de la fitxa: Pere Cascante i Torrella
Data de registre de la fitxa: dg., 05/03/2017 - 01:00

Descripció

Restes de l'antic hostal de Guardiola situades sota un revolt de l'antiga C-1411 davant del molí homònim situat a sota del castell i molt a prop del camí ral. Avui dia aquesta construcció està completament arruïnada ja que va ser enderrocada i expropiada en motiu de les obres de construcció de la carretera el 1897, juntament amb la casa de "Cal Guardiola". La finca comprenia l'hostal, el molí, dues cases i dos camps. Les restes que avui romanen del vell hostal corresponen amb les antigues quadres i cavallerisses i les restes d'un altre edifici annex a la banda oest: Les quadres d'una única planta es situen en una cota superior i tenen una forma rectangular amb dues obertures per a les cotxeres dels animals a migdia i coberta (avui desapareguda) amb teules damunt de cavalls i llates de fusta i a un sol vessant. L'aparell és de maçoneria i reble amb les llindes de les obertures en fusta. Al seu costat i tocant al marge que s'ha esllavissat per la llera del riu, hi ha les ruïnes d'un edifici amb més entitat de planta quadrada i amb dos pisos. La coberta està esfondrada però s'endevina que hauria estat a un sol vessant. S'hi poden apreciar algunes obertures a diferent nivell de les que en cal destacar una porta a ponent coronada per una llinda de fusta. Tot l'edifici està cobert per vegetació i també runa.

Observacions:

Al voltant de l'antic hostal hi ha les ruïnes d'altres construccions i també els pilars o estreps de la palanca o passarel·la que servia per passar a l'altre costat del riu on hi havia el molí de Guardiola i altres edificacions. Aquestes darreres que han estat comentades a la fitxa 115 estan mig colgades per les esllavissades produïdes per la construcció del canal de la central del Collet i també pels abocaments de terra de les extraccions mineres del Collet.

Història

La documentació més antiga de l'hostal de Guardiola es remunta al segle XV en un document relacionat amb el priorat nenedictí de Sant Pere de Casserres proper al mas dels Porxos de Casserres. En aquest document "un tal Damià Serra, veí de l'hostal de Guardiola, bisbat d'Urgell va vendre a Bernat de Pinós fill i procurador de Francesc de Pinós, senyor de la baronia de Peguera i del castell i de tota la batllia; el mas de Sant Pere; situat a la parròquia de Casserres". Sen's dubte és la referència més antiga d'aquest hostal. Posteriorment el 1557 ens torna a aparèixer l'hostal de Guardiola com a possessió de la vila de Berga." stabliment fet per los señors consellers de la vila de Berga y los Abat de St. Llorens prop Bagà a Lluís Amill de Guardiola de la casa les ores pati y de la fexa afi efecte de fer molina serradora o molí a cens de deu sous pagadors per tots sants". Altres documents al que es fa referència daten de 1621 sobre judicis d'escorcoll de la finca i que ens descriuen en molt detall l'hostal i les seves possessions, entre elles el molí de Guardiola. " Dins la casa de dits amills que scituada dins dita baronia de Guardiola tal com ual soch trobat seleuriat alt a la sala com ala entrada noypres trobat bens mobles alguns, una sorrada de fusta ab cercols de ferro y tennia dotsena de escudellas de melua y una dotsena de plats de terra per de melua y tambe un cofre de fusta de alba ab sa tencadera sens clau y te una taula gran ab dos bancs de fusta y sen dins de una cambra de dita sala un lliit de compre y de colga de fusta y una flasada de pel mol husada y em dues sales una desi y altre desus so de alba y tambe un escon y la cuina y tenin un altre cambra una pastera de nogue y ten dita casa ab dos ponts una molina serradora y un moli fariner devan dita casa sue dalla llobregat ab sos rrec necessaris ab totes ses terres honors y pas se horts entrades y exides drets y pertmes has de aquellas y tenin los conreus sembrats y les herbas de Guardiola y llenas que tenen comprades dels senyors consellers de berga ab los sembrats que en dit conreus y

tenen y qual sevol altres bens aci mobles com immobles que se fa pro fer de dit amills". Altres fonts consultades en documents de l'arxiu comarcal de Berga i datades de 1660 i 1661 ens fan esment de l'hostal i també del molí. Al 1749 tenim un nou establiment de Francesc Amills "Facultad de valerse de la agua del rio Llobregat y de la ribera de Serdañola para el curso del molino arinero y molina de cerrar tablas que posehe en el dicho termino de Guardiola a la orilla del rio Llobregat y delante de su propia casa". Altres referències ja indirectes són en documents posteriors a aquesta data. També en els " arxius de la família Pujol i Thomas de la finca de Cal Guardiola s'hi esmenta el molí. A través de les escriptures originals de la finca de 1897"linda a orient amb el riu Llobregat a migdia amb el pont de Guardiola i altres punts que abans eren terres del'Ajuntrament de Berga". La família Pujol i Thomas volia posseir totes les propietats del Collet i encetà un pleit amb Ramon Boixader , amo de la finca de cal Guardiola reclamant-li la propietat del molí i de l'hostal de Guardiola amb les seves terres al·legant que eren dins la seva propietat. El 1897 l'amo de cal Guardiola li ven quatre finques que posseeix al collet, dues cases i dos camps. Amb la construcció de la carretera actual expropiaren els terrenys de la finca i casa de Cal Guardiola. Ramon Boixader amb els diners obtinguts va comprar a Manel Maneja la farga de Sant Llorenç. Les darreres referències que esmenten el lloc les trobem amb Pasqual Madoz i també amb Cèsar August Torres.

Bibliografia

BARTRINA, ENRIC (1985). El castell de Guardiola. Àmbit de Recerques del Berguedà. Berga. CASALS, ANNA; CASALS, NÚRIA; FERRER, GERARD (2008). "Processos judicials al castell de Guardiola en època moderna". Erol núm. 98. CASCANTE TORRELLA, PERE (2009). Memòria de la intervenció arqueològica al jaciment de Sant Pere de Casserres (Berguedà). Generalitat de Catalunya. Dep. de Cultura i Mitjans de Comunicació. Inèdit. FIGOLS COMPANYY, CARLES (2016). Antics hostals del camí ral. Escripures de la compra i venda de la finca de Cal Guardiola cedides per la família Boixader i Casals. .

